

Bryssel 15.9.2021
COM(2021) 573 final

ANNEX 3

Uusi eurooppalainen Bauhaus - toimintapoliittinen ekosysteemi

LIITE

asiakirjaan

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle

Uusi eurooppalainen Bauhaus: Kaunista, kestävää, yhdessä

Sisällysluettelo

<i>UUSI EUROOPPALAINEN BAUHAUS – TOIMINTAPOLIITTINEN EKOSYSTEEMI</i>	2
1. Vihreän kehityksen ohjelma	3
1.1. Perusparannusaalto	3
1.2. 55-valmiuspaketti	3
1.3. Kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma	3
1.4. Saasteettomuuteen tähtäävä toimintasuunnitelma	4
1.5. Vihreää infrastruktuuria koskeva EU:n strategia	4
1.6. EU:n strategia ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi	4
1.7. Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia	4
1.8. Pellolta pöytään -strategia	5
1.9. EU:n metsästrategia	5
1.10. EU:n tekstiilistrategia	5
1.11. Kestävyyttä edistävä kemikaalistrategia	5
1.12. EU:n biotalousstrategia	6
1.13. Eurooppalainen ilmastosopimus	6
1.14. Kestävää ja älykästä liikkuvuutta koskeva strategia	6
2. Aluepolitiikat	6
2.1. Koheesiopolitiikka	6
2.2. EU:n maaseutualueita koskeva pitkän aikavälin visio	7
3. Kulttuuriala ja luovat alat	7
3.1. Euroopan uusi kulttuuriohjelma	7
3.2. Kulttuuriperintöä koskeva eurooppalainen toimintakehys	8
4. Sosiaalinen ulottuvuus	8
4.1. Tasa-arvon unionia koskevat strategiat	8
4.2. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari	8
4.3. Lapsen oikeuksia koskeva EU:n strategia ja eurooppalainen lapsitakuu	9
5. Koulutus ja osaaminen	9
5.1. Eurooppalainen koulutusalue	9
5.2. Ympäristön kestävyyttä koskeva koulutus	9
5.3. Euroopan uusi osaamisohjelma 2030	10
6. Digitaalinen vuosikymmen	10
6.1. 2030 digitaalinen kompassi	10
6.2. Digitaalinen Eurooppa -ohjelma,	10

6.3.	Datahallintosäädös.....	11
6.4.	Tekoälypaketti.....	11
7.	Tutkimus ja innovointi.....	11
7.1.	Horisontti Eurooppa -puiteohjelma	11
7.2.	Horisontti Eurooppa -puiteohjelman missiot:	12
8.	Teollisuutta ja yrittäjyyttä koskeva ulottuvuus.....	12
8.1.	Euroopan uusi teollisuusstrategia	12

UUSI EUROOPPALAINEN BAUHAUS – TOIMINTAPOLIITTINEN EKOSYSTEEMI

Uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen tavoitteena on yhdistää **kestävän kehityksen periaatteet sosiaaliseen osallisuuteen** ja **estetiikkaan** sekä muihin **kokemusten laatuun** liittyviin seikkoihin. Se on siis luonteeltaan ja rakenteeltaan monialainen.

Uuden eurooppalaisen Bauhaus-aloitteen tavoitteena on **luoda siltoja ja yhteyksiä** alojen, paikkojen ja ihmisten välille hyödyntäen joukkoälyä ja -tietämystä, jotta voimme vastata edessämme oleviin monimutkaisiin haasteisiin. **Yhdennetyillä lähestymistavoilla** voidaan myös optimoida politiikkojen vaikutukset edistämällä yhteisvaikutuksia molemminpuolista vahvistamista varten.

Uusi eurooppalainen Bauhaus pohjautuu useisiin EU:n toimintapolitiikkoihin, minkä johdosta sen strategiset tavoitteet ja viitekohdat yltävät useisiin ulottuvuuksiin, joita aloitteella pyritään yhdistämään. Useat toimintapolitiittiset aloitteet keskittyvät usein vain yhteen uuden eurooppalaisen Bauhausin ulottuvuuteen, mutta jo nyt ne auttavat luomaan suotuisat olosuhteet aloitteen kehittämiseen. Tämän liitteen tarkoituksena on esitellä nämä **asiaankuuluvat politiikkakehykset**.

1. Vihreän kehityksen ohjelma

1.1. Perusparannusaalto¹

Rakennusten perusparannusaaltoa koskevassa tiedonannossa COM(2020) 662 kuvataan ehdotetun uuden eurooppalaisen Bauhausin tavoitteet. Rakennusten perusparannusaaltoa koskevassa tiedonannossa esitetään useita periaatteita hiilestä irtautumiseen vuoteen 2050 mennessä, kuten elinkaariajattelu ja kiertotalous, hiilestä irtautuminen ja uusiutuvien energialähteiden integrointi, kohtuuhintaisuus, energiatehokkuus etusijalle, korkeat terveys- ja ympäristönormit, turvallisuus, esteettömyys, vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyviin haasteisiin vastaaminen, esteettisyyden ja arkkitehtonisen laadun kunnioittaminen. Siinä yksilöidään heikoimmassa asemassa olevat ihmiset ja heikoimmin suoriutuvat asuin-, hallinto-, koulutus- ja terveydenhuollon rakennukset peruskorjausten keskeisiksi kohteiksi.

Perusparannusaaltoa koskeva toimintasuunnitelma sisältää joukon jatkotoimia eri toimintapoliittisilla aloilla. Niihin kuuluu koko elinkaaren aikaisten hiilipäästöjen vähentämistä koskeva etenemissuunnitelma 2050 (valmis vuonna 2023), joka on pitkän aikavälin perusta tulevalle poliittiselle ja markkinakehitykselle useilla alueellisilla tasoilla – niin EU:n tasolla kuin kansallisella tasolla. Se perustuu elinkaariajatteluun, ja siinä otetaan erityisesti huomioon kiertotalouden tuomat mahdollisuudet hiilidioksidin kokonaispäästöjen vähentämiseksi ja siten ilmastotavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi. Sen on määrä toimia visiona ja viitoittaa näin suuntaa alan toimijoille ja viranomaisille.

1.2. 55-valmiuspaketti

55-valmiuspaketissa on kaksi osa-aluetta, jotka erityisesti koskettavat uutta eurooppalaista Bauhausia: energiatehokkuudesta annettu direktiivi 2012/27/EU ja rakennusten

¹ https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/renovation-wave_en

energiatohokkuudesta annettu direktiivi 2010/31/EU. Molemmilla tuetaan rakennetun ympäristön muuttamista Euroopan unionin ilmastotavoitteiden mukaisesti.

Näiden lisäksi uusi eurooppalainen Bauhaus edistää 55-lainsäädäntöpaketin täytäntöönpanoa esittämällä uusia innovatiivisia ideoita, joilla parannetaan rakennetun ympäristön energiatohokkuutta ja edistetään kestävästä infrastruktuurista sekä uusiutuvan energian ja luontoon perustuvien ratkaisujen integroimista rakennettuun ympäristöön. Siinä yhdistyvät ilmastomuutokseen liittyvät näkökohdat ja kestävyys sekä elämänlaatu.

1.3. Kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma²

Vuonna 2020 hyväksytyllä toisella kiertotaloutta koskevalla toimintasuunnitelmalla pyritään lisäämään resurssitohokkuutta, pienentämään kulutusjalanjälkeä ja vähentämään ympäristölle ja ilmastolle aiheutuvia kielteisiä kokonaisvaikutuksia. Lainsäädäntötoimien lisäksi siinä esitettiin joukon vapaaehtoisia välineitä, kuten ympäristöä säästävät julkiset hankinnat, EU-ympäristömerkki ja Level(s)-väline, joilla edistetään kestävästä tuotantosta ja resurssien kulutusta ja siten Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita. Erityisen merkityksellistä uuden eurooppalaisen Bauhausin kannalta on kestäviä rakennuksia koskevien ympäristöä säästävien julkisille hankinnoille määritettyjen nykyisten kriteerien meneillään oleva tarkastus Level(s)-indikaattoreiden³ avulla, millä varmistetaan, että ne perustuvat tiukasti kiertotalouden käsitteisiin. Soveltamisala keskittyy tyypillisiin julkisiin rakennuksiin, kuten toimistoihin, sosiaaliseen asuntotuotantoon ja kouluihin, ja se kattaa sekä uudisrakentamisen että peruskorjaukset. Kriteerit kattavat kiertotalouden, terveysnäkökohdat ja mukavuuden, ilmastokestävyys- ja elinkaarikustannukset, ja niillä tuetaan julkisia hankkijoita toimimaan edelläkävijöinä kohti kestävämpiä rakennuksia. Tällä toimella edistetään uudessa eurooppalaisessa Bauhausissa käytettävän itsearviointivälineen kehittämistä, jolla voidaan mitata, missä määrin yksittäinen hanke on kestävä, osallistava ja esteettinen. Yritykset ja kuluttajat voivat osallistua aloitteeseen ostamalla EU-ympäristömerkillä varustettuja tuotteita ja palveluja, jotka täyttävät korkeat ympäristönormit koko niiden elinkaaren ajan. EU-ympäristömerkin myöntämisperusteet koskevat kovia päällystetuotteita, puu-, korkki- ja bambupohjaisia lattiapäällysteitä, maaleja ja lakkoja, tekstiilituotteita, huonekaluja ja vuodepatjoja. Kiertotalouden toimintasuunnitelmassa ilmoitettiin EU:n jätelainsäädännön nykyaikaistamisesta ja toistettiin, että komissio harkitsee uudelleenkäyttöön valmisteluun ja kierrätykseen liittyvien tavoitteiden asettamista rakennus- ja purkujätteelle ja sen materiaalikohtaisille jakeille.

1.4. Saasteettomuuteen tähtäävä toimintasuunnitelma⁴

EU:n toimintasuunnitelmassa ”Kohti ilman, veden ja maaperän saasteettomuutta” asetetaan tavoitteeksi sen varmistaminen, että saastuminen, myös sisätiloissa, ei aiheuta ihmisille terveyshaittaa tai vahingoita ekosysteemejämme. Tämä on erityisen tärkeää asuinalueillamme. Sen vuoksi toimintasuunnitelmassa esitetään lippulaivahankkeita, joiden avulla voidaan tunnistaa kaupunkien keskeiset viherryttämis- ja innovointitarpeet ja hyödyntää paikallisia digitaalisia kaksosia saastumisen ehkäisemisessä niin sisätiloissa kuin ulkona. Toimintasuunnitelma siis edistää uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen kestävyysulottuvuutta.

² https://ec.europa.eu/environment/pdf/circular-economy/new_circular_economy_action_plan.pdf

³ https://ec.europa.eu/environment/levels_en

⁴ COM(2021) 400: https://ec.europa.eu/environment/strategy/zero-pollution-action-plan_fi

1.5. Vihreää infrastruktuuria koskeva EU:n strategia⁵

Vihreä infrastruktuuri tuo elintärkeät luonnonalueet takaisin kaupunkikeskuksiin, palauttaa niiden toiminnalliset tehtävät ja parantaa niitä. Se on olennainen suunnittelukonsepti luonnon pääoman suojelemiseksi ja elämänlaadun parantamiseksi, ja se edistää merkittävästi kestävyyttä, joka on keskeinen osa uutta eurooppalaista Bauhausia.

1.6. EU:n strategia ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi⁶

EU:n uudella strategialla ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi pyritään lisäämään ja nopeuttamaan EU:n pyrkimyksiä luonnon, ihmisten ja elinkeinon suojelemiseksi ilmastonmuutoksen väistämättömiltä vaikutuksilta. Näin ollen se edistää uuden eurooppalaisen Bauhausin kestävyysulottuvuutta helpottamalla ilmastokestävyttä koskevien näkökohtien sisällyttämistä rakennusten ja kriittisen infrastruktuurin rakentamiseen ja perusparantamiseen. Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ilmastonmuutokseen sopeutumista koskeva missio on strategian keskeinen täytäntöönpanotapa. Sekä uusi eurooppalainen Bauhaus että ilmastonmuutokseen sopeutuminen voidaan sovittaa yhteen hyödyntämällä räätälöityjä ja paikallaloitaisia ratkaisuja ja toimenpiteitä, joissa kansalaiset otetaan tiiviisti mukaan suunnitteluun, kehittämiseen ja testaamiseen.

1.7. Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia⁷

EU:n biodiversiteettistrategiassa korostetaan kaupungin viheralueiden, kuten viherkattojen ja -seinien, moninaisia hyötyjä. Ne ovat tärkeä osa uutta eurooppalaista Bauhausia niin kestävyyttä kuin esteettisyyttä edustavien ominaisuuksiensa kannalta. Covid-19-pandemian aiheuttamat viimeaikaiset sulkutoimet ovat osoittaneet kaupunkien viheralueiden merkityksen ihmisten fyysiselle ja henkiselle hyvinvoinnille. Lisäksi kasvillisuus auttaa viilentämään kaupunkialueita ja lieventämään luonnonkatastrofien vaikutuksia. Biodiversiteettistrategian täytäntöönpano ja luontoon perustuvien ratkaisujen laajamittainen käyttöönotto edistävät osaltaan uuden eurooppalaisen Bauhausin tavoitteita, sillä luonto on perusolemukseltaan yksi tehokkaimmista, kestävimmistä ja ehdottomasti esteettisimmistä asioista.

1.8. Pellolta pöytään -strategia⁸

Pellolta pöytään -strategian tavoitteena on tehdä elintarvikejärjestelmistä oikeudenmukaisia, terveellisiä ja ympäristöystävällisiä. Sillä pyritään varmistamaan, että kaikilla on mahdollisuus saada riittävästi turvallista, ravitsevaa ja kestävä ruokaa, sekä vähentää ruokahävikkiä ja ehkäistä jätteen syntymistä. Pellolta pöytään -strategialla edistetään uuden eurooppalaisen Bauhausin kestävyttä ja osallisuutta koskevia tavoitteita esimerkiksi kaupunkien elintarvikejärjestelmien, syötävien puutarhojen ja kiertotalouden periaatteiden mukaisten elintarvikejärjestelmien avulla.

⁵ https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/strategy/index_en.htm

⁶ Komission tiedonanto "Ilmastokestävä Eurooppa – Uusi EU:n strategia ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi" (COM(2021) 82 final)

⁷ https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_fi

⁸ https://ec.europa.eu/food/horizontal-topics/farm-fork-strategy_fi

1.9. EU:n metsästrategia⁹

EU:n metsästrategiassa pyritään nykyistä laajempiin, terveempiin ja monimuotoisempiin metsiin, erityisesti hiilen varastointiin ja sitomiseen sekä elinympäristöjen ja lajien häviämisen pysäyttämiseen, ja sillä pyritään varmistamaan metsien sosioekonomiset toiminnot vuosikymmenten ajaksi. Siinä todetaan myös, että rakentamalla kestävä ja ilmasto neutraalia taloutta varmistamme myös puun optimaalisen käytön kaskadiperiaatteen mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että puuta olisi käytettävä mahdollisimman paljon pitkäikäisissä materiaaleissa ja tuotteissa. Puun nykyistä pientä markkinaosuutta rakennusmateriaalina on kasvatettava korvaamalla sillä energiantensiiviset ja fossiilisiin polttoaineisiin perustuvat materiaalit. Puun laajamittainen käyttöönotto rakennusalalla edellyttää pitkäkestoista ja turvallista puupohjaista rakennusmateriaalia koskevaa lisätutkimusta ja -innovointia. Tämä koskee myös rakennuksiin tarkoitettua puuta, jolla on oma roolinsa uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteessa.

1.10. EU:n tekstiilistrategia¹⁰

Strategialla muutetaan tekstiilien tuotanto-, käyttö- ja uudelleenkäyttötapoja. Nuoremmat sukupolvet ovat erityisasemassa sukupolvien välisen kuilun umpeen kuomisessa, tekstiilien muuttamisessa sekä innovoinnin ja yrittäjyyden edistämässä. Tähän kannustetaan tukemalla uusia liiketoimintamalleja, joilla edistetään kestävyyttä, korjattavuutta ja jaettavuutta, innovatiivisten materiaalien kehittämistä, materiaalien talteenottoa huonekalujen tai rakennustuotteiden valmistusta varten jätehierarkian ja uuden eurooppalaisen Bauhausin periaatteiden mukaisesti, sekä esittelyhankkeita ja tietoisuutta lisääviä hankkeita, joita rahoitetaan EU:n rahoitusohjelmista, kuten Life-ohjelmasta ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta.

1.11. Kestävyttä edistävä kemikaalistrategia.¹¹

EU:n väestö on erittäin huolissaan haitallisista kemikaaleista ja niihin liittyvistä terveys- ja ympäristövaikutuksista. Rakennusmateriaalit ja -tuotteet, joita käytetään sisä- ja ulkotilojen sisusteisiin, tekstiileihin, vähähiiliseen liikkuvuuteen, akkuihin, tuuliturbiineihin, uusiutuviin energialähteisiin ja kulutustuotteisiin, sisältävät monenlaisia kemikaaleja, joista monet ovat haitallisia ja voivat vaikuttaa elämänlaatuun. Kestävyttä edistävän kemikaalistrategian mukaisilla toimilla pyritään myrkyttömään ympäristöön, jotta voidaan suojella kansalaisia ja ympäristöä paremmin ja edistää turvallisiksi ja kestäväksi suunniteltuja kemikaaleja ja materiaaleja laatimalla asianmukaiset kriteerit vihreän siirtymän tukemiseksi. Näin varmistetaan, että tulevaisuuden rakennukset, infrastruktuurit ja muut tuotteet ovat turvallisempia ja edistävät kestävää tulevaisuutta ja pienentävät yleistä ympäristöjalanjälkeä.

1.12. EU:n biotalousstrategia¹²

Biotalousstrategiassa etsitään uusia tuotanto- ja kulutustapoja, joissa otetaan huomioon planeettamme ekologiset rajoitukset ja siirrytään pois lineaarisesta taloudesta, joka perustuu fossiilisten luonnonvarojen ja mineraalivarojen laajamittaiseen käyttöön. Uusiutuvat biopohjaiset materiaalit ja

⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12674-Forests-new-EU-strategy_fi

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12822-EUn-strategia-kestavia-tekstiileja-varten_fi

¹¹ https://ec.europa.eu/environment/strategy/chemicals-strategy_en

¹² https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/bioeconomy/bioeconomy-strategy_fi

vihreät ympäristöt voivat tukea (1) hiilineutraaliutta, kiertotaloutta ja kestävyyttä koskevien tavoitteiden saavuttamista; (2) työpaikkojen, erityisesti maaseudun työpaikkojen ja toimeentulon, luomista; ja (3) ihmisten elämänlaatua (esim. rakennusmateriaalien osalta puuta pidetään esteettisesti miellyttävänä, stressiä vähentävänä ja akustisilta ominaisuuksiltaan hyvänä).

1.13. Eurooppalainen ilmastopimus¹³

Uuteen eurooppalaiseen Bauhausiin liittyy läheisesti eurooppalainen ilmastopimus, joka on EU:n laajuinen aloite, jossa ihmisiä ja organisaatioita rohkaistaan osallistumaan ilmastotoimiin ja rakentamaan vihreämpää Eurooppaa. Ilmastopimusaloitteessa kannustetaan tekemään sitoumuksia, mitataan edistymistä ja helpotetaan keskusteluja toimitusketjun eri toimijoiden välillä, jotta kunnostaminen etenee. Sen puitteissa on tarkoitus yhdessä kansalaisten kanssa kehittää ratkaisuja Horisontti -Eurooppa -puiteohjelmassa ja esitellä ideoita, jotka voisivat edistää uutta eurooppalaista Bauhausia. Eurooppalaisessa ilmastopimuksessa on jo yli 500 lähettilästä¹⁴, jotka vauhdittavat ilmastotoimia ja edistävät siten tiettyjä uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteessa esiin nostettuja aloja.

1.14. Kestävää ja älykästä liikkuvuutta koskeva strategia¹⁵

Kestävää ja älykästä liikkuvuutta koskevassa strategiassa esitetään suunnitelma EU:n liikennejärjestelmän vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi ja selviytymiskyvyn parantamiseksi tulevia kriisejä silmällä pitäen. Strategialla edistetään uutta eurooppalaista Bauhausia tekemällä liikenteestä keskeinen sosiaalisen vuorovaikutuksen mahdollistava tekijä ja tuomalla ihmiset ja alueet Euroopassa lähemmäs toisiaan. Se tarjoaa myös ratkaisuja liikenteen ja liikkumisen kestävyuden parantamiseksi ja auttaa tekemään kaupungeistamme terveellisempiä asuinpaikkoja. Sen tavoitteena on myös varmistaa, että liikkuminen on kaikkien, myös liikuntarajoitteisten, saatavilla kohtuuhintaisesti uuden eurooppalaisen Bauhausin osallistavuutta koskevan periaatteen mukaisesti.

2. Aluepolitiikat

2.1. Koheesiopolitiikka

Koheesiopolitiikka on keskeinen väline, jolla tuetaan vihreää ja oikeudenmukaista siirtymää Euroopan kaupungeissa ja alueilla ja edistetään siten Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja rakennusten perusparannusaaltoa. Koska koheesiopolitiikkaa hallinnoidaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, se tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia uuden eurooppalaisen Bauhausin juurruttamiselle kaupunki- ja aluekehittämisen ekosysteemeihin sekä kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten sitoutumiseen. Koheesiopolitiikalla ja kohdennetuilla välineillä edistettävä yhdennetty aluekehitys antaa kansallisille, alueellisille ja paikallisille sidosryhmille mahdollisuuden soveltaa uuden eurooppalaisen Bauhausin periaatteita investointeihin aluelähtöisesti. Lisäksi koheesiopolitiikka antaa ainutlaatuisen tilaisuuden kehittää uusia ratkaisuja rajatylittävän ja valtioiden välisen yhteistyön avulla.

Kestävän kaupunkikehityksen tukeminen Euroopan aluekehitysrahaston pakollisella varojen varaamisella kaupunkialueille (8 prosenttia kansallisesta kokonaisrahoituksesta) ja EU:n

¹³ https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action/pact_fi

¹⁴ https://europa.eu/climate-pact/ambassadors/meet-our-ambassadors_en

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0789>

koskevia periaatteita fyysisen saavutettavuuden lisäksi myös tiedon saatavuuden ja päätöksentekoprosessien saavutettavuuden osalta. Erityistä huomiota kiinnitetään myös kohtuuhintaisuuteen liittyviin toimiin. Nämä aloitteet siis limittyvät toisiinsa.

4.3. Lapsen oikeuksia koskeva EU:n strategia²¹ ja eurooppalainen lapsitakuu²²

Lasten köyhyyden torjunta sekä osallistavien ja lapsiystävällisten yhteiskuntien sekä terveydenhuolto- ja koulutusjärjestelmien edistäminen ovat keskeisiä myös uudessa eurooppalaisessa Bauhausissa. Strategiassa todetaan, että jokaisella lapsella on oikeus riittävään elintasoon varhaisimmista elämänvaiheista alkaen, ja korostetaan, että pienituloisten perheiden lapsilla on suurempi riski erittäin puutteellisille tai ahtaille asuinoloille, ja että he ovat alttiimpia asunnottomuudelle. Neuvoston suosituksessa eurooppalaisen lapsitakuun perustamisesta kehoitetaan jäsenvaltioita tarjoamaan kaikille köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa oleville lapsille tosiasiallinen mahdollisuus riittävään asumiseen (sekä useisiin muihin keskeisiin palveluihin, joista joidenkin olisi oltava maksuttomia). Eurooppalaisen lapsitakuun täytäntöönpanoa koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien olisi katettava vuoteen 2030 ulottuva ajanjakso, ja ne olisi yhdistettävä vihreän kehityksen ohjelman puitteissa toteutettaviin alueellisiin muutoksiin tähtääviin suunnitelmiin.

5. Koulutus ja osaaminen

5.1. Eurooppalainen koulutusalue

Ilmastokoulutusliittoutuman²³ tavoitteena on luoda yhdessä osallistava koulutusyhteisö tukemaan ilmastoneutraalin yhteiskunnan edellyttämiä muutoksia. Ilmastokoulutusliittoutuma voi verkkofooruminsa välityksellä ja yleisesti yhteisöllisen vuorovaikutuksen avulla järjestää keskustelutilaisuuksia ja osallistavia haasteita ("sitoumuksia") uuteen eurooppalaiseen Bauhausiin liittyvien painopisteiden alalla. Käytännössä ilmastokoulutusliittoutuma voi kannustaa toimiin, joilla edistetään vuorovaikutusta vihreiden koulujen fyysisten rakenteiden ja kaikkien muiden oppimisympäristön osatekijöiden välillä (innovatiiviset pedagogiikat, projektioppiminen, oppiaineiden väliset opettajaryhmät jne.).

Eurooppalaisten yliopistojen²⁴ yhteenliittymät voivat edistää uutta eurooppalaista Bauhausia kannustamalla eri tieteenalojen ja ei maiden opiskelijoita tekemään yhteistyötä arkkitehtien, taiteilijoiden, insinöörien ja suunnittelijoiden kanssa kestävä kehityksen toteuttamiseksi. Ne edistävät myös kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa kestävyys sisällytetään kaikkeen toimintaan uuden eurooppalaisen Bauhausin periaatteiden mukaisesti.

5.2. Ympäristön kestävyttä koskeva koulutus

Ehdotus neuvoston suositukseksi ympäristön kestävyttä koskevasta koulutuksesta on tarkoitus antaa vuoden 2021 loppuun mennessä. Sen tavoitteena on tukea vihreän siirtymän ja kestävyden

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0142>

²² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2021.223.01.0014.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2021%3A223%3ATOC

²³ https://education-for-climate.ec.europa.eu/_fi

²⁴ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area/european-universities-initiative_fi

sisällyttämistä koulutuksen kaikkiin vaiheisiin ja tasoihin, mukaan lukien perusaste, korkea-aste ja ammatillinen koulutus.

Erasmus+-ohjelmaan sisältyy monia tapoja tukea perusasteen ja korkea-asteen koulutustoimia ympäristön kestävyttä koskevan koulutuksen alalla, kuten koko oppilaitoksen yhteisen kestävä kehitystä koskevan lähestymistavan tukeminen sekä luovuuden ja innovoinnin tukeminen uuden eurooppalaisen Bauhausin periaatteiden mukaisesti.

5.3. Euroopan uusi osaamisohjelma 2030²⁵

Nopean teknologisen muutoksen, digitalisaation, ilmastonmuutoksen, demografisten suuntausten ja työn uusien muotojen yhteisvaikutukset edellyttävät innovatiivisia ideoita sen varmistamiseksi, että ammatillinen koulutus ja muu koulutus paitsi sopeutuvat muutokseen ovat myös muutoksen hallinnan ja liikkeellepanon eturintamassa. Euroopan osaamisohjelma on keskeisessä asemassa uuden eurooppalaisen Bauhausin täytäntöönpanossa, sillä sen tavoitteena on parantaa osaamisen merkitystä EU:ssa, jotta voidaan vahvistaa kestävä kilpailukykyä, varmistaa sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja parantaa selviytymiskykyä sekä vahvistaa oikeutta laadukkaaseen ja osallistavaan koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen. Näin ollen se liittyy myös kiinteästi Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan, uuteen digitaalistrategiaan, uuteen teollisuusstrategiaan ja uuteen pk-yrityksiä koskevaan strategiaan, koska osaaminen on ratkaisevaa niiden onnistumisen kannalta. Lisäksi se tukee ehdotusta neuvoston suositukseksi ”Silta työelämään – vahvempi nuorisotakuu”.

6. Digitaalinen vuosikymmen

6.1. 2030 digitaalinen kompassi²⁶

Digitaalinen vuosikymmen perustuu Euroopan digitaalistrategiaan, jossa esitetään toimintapoliittinen uudistusohjelma, joka sisältää datahallintosäädöksen, digipalvelusäädöksen, digimarkkinasäädöksen, tekoälysäädöksen ja kyberturvallisuusstrategian. Sen tavoitteena on muuntaa EU:n vuotta 2030 koskeva digitaalinen tavoite – olla digitaalisesti riippumaton avoimessa ja yhteenliitettyssä maailmassa ja viedä eteenpäin digitaalipolitiikkaa, joka antaa ihmisille ja yrityksille mahdollisuuden ihmiskeskeiseen, kestäväan ja vauraampaan digitaaliseen tulevaisuuteen – konkreettisiksi toimiksi. Monialaisen digitaaliteknologian ja -palvelujen tarjonnan (taidot, yhteenliitettävyyden, yritysten ja julkisten palvelujen digitalisointi) nopeuttamiseksi määritetyt tavoitteet auttavat vastaamaan uuden eurooppalaisen Bauhausin yhteydessä tunnistettuihin haasteisiin (yhteenliitettävyyden, digitaalinen kuilu, paikallisen ja maailmanlaajuisen tason välillä olevan kuilun kurominen umpeen). Eurooppalaisten digitaali-innovointikeskittymien aktivointi ja vahvistaminen on digitaalisen vuosikymmenen keskeisiä tavoitteita. Verkoston 200 keskuksesta osan odotetaan keskittyvän myös rakennusalaan tai luoviin aloihin ja taiteisiin. Niitä hyödynnetään uuden eurooppalaisen Bauhausin yhteydessä kestävien ja osallistavien todellisten ja virtuaalisten ympäristöjen ja kokemusten kehittämiseksi.

²⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=fi>

²⁶ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_fi

6.2. Digitaalinen Eurooppa -ohjelma,

Äskettäin perustetusta Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta myönnetään strategista rahoitusta talouden elpymisen vauhdittamiseksi ja Euroopan yhteiskunnan ja talouden digitaalisen muutoksen muovaamiseksi erityisesti digitaalitekнологian kehittämisen ja laajan käytön avulla.

Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta tuetaan erityisesti osallistavia lähestymistapoja ja älykkäille yhteisöille tarkoitettujen infrastruktuurien käyttöönottoa, mikä edistää uuden eurooppalaisen Bauhausin täytäntöönpanoa. Paikallisten digitaalisten kaksosten käyttäminen voi edistää osallistavaa kaupunkisuunnittelua vihreämmän ja kestävä elinympäristön luomiseksi. Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta tuetaan myös useita tekoälyn testaus- ja kokeilulaitoksia, joilla edistetään muun muassa terveydenhuoltoon ja älykkäisiin yhteisöihin liittyvää innovointia.

Useat digitaaliset aloitteet, jotka toteutetaan Luova Eurooppa -ohjelman, European tai S+T+ARTS-ohjelman kautta, auttavat rakentamaan siltoja digitaalisten innovoijien ja "tekijöiden" (taiteilijat, kaupunginjohtajat, kiinteistöjen kehittäjät, terveydenhuoltoalan ammattilaiset) välille, mikä edistää uuden eurooppalaisen Bauhausin onnistumista.

6.3. Datahallintosäädös

Komissio ehdotti marraskuussa 2020 datanhallintasäädöstä, jolla luodaan puitteet tietojen yhteiskäytölle ja data-avaruuksien hallinnoinnille. Näin luodaan oikeudellinen kehys, jolla varmistetaan luotettavien tietojen kerääminen ja käyttö, mitä voidaan hyödyntää muovaamaan tulevaisuuden rakennuksia, jotka ovat ympäristöystävällisempiä ja joiden hiilijalanjälki on pieni tai olematon.

6.4. Tekoälypaketti

Huhtikuussa 2021 hyväksytyllä tekoälypaketilla komissio on luonut perustan ensimmäiselle tekoälyä koskevalle lainsäädäntökehykselle EU:ssa ja käynnistänyt jäsenvaltioiden kanssa koordinoitun suunnitelman. Paketin tavoitteena on taata ihmisten ja yritysten turvallisuus ja perusoikeudet ja samalla tukea tekoälyn käyttöönottoa ja tekoälyyn liittyviä investointeja ja innovointia kaikkialla EU:ssa. Tekoälyn käyttö on keskeinen osa uusia liiketoimintamalleja, joita kehitetään uudessa eurooppalaisessa Bauhausissa. Sen avulla voidaan myös kehittää yksilöityjä lähestymistapoja innovatiivisilla digitaalisilla ratkaisuille ja samalla tasapainottaa optimaalisella tavalla esteettisyys sekä luonnon kanssa tehtävä työ ja luontoyhteyden luominen.

7. Tutkimus ja innovointi

7.1. Horisontti Eurooppa -puiteohjelma²⁷

Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta tuetaan Euroopan vihreää siirtymää, joka perustuu kilpailukykyisiin eurooppalaisiin teollisuuden ja palvelujen arvoketjuihin. Tällainen siirtymä edellyttää huomattavia ponnisteluja monialaisessa tutkimuksessa ja innovoinnissa puhtaan teknologian ja sosiaalisen siirtymän aloilla, mitä myös uusi eurooppalainen Bauhaus edistää. Tutkimus ja innovointi määrittävät, miten nopeasti siirtymä voidaan toteuttaa, mikä vaikuttaa suoraan sen vaikutuksiin ja liitännäishyötyihin, kuten parempaan ilmanlaatuun, työllisyyden

²⁷<https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/3c6ffd74-8ac3-11eb-b85c-01aa75ed71a1>

lisääntymiseen, sosiaaliseen osallisuuteen, kestäväan resurssien hallintaan ja riippuvuuden vähentämiseen fossiilisista polttoaineista. Kaikki nämä toimenpiteet hyödyttävät yhteiskuntaa ja kansalaisia tarjoamalla ratkaisuja aikamme haasteisiin. Yhteistyö ja luovuus – erityisesti tieteellinen, sosiaalinen ja teknologinen – ovat perusta rauhan ja vaurauden turvaamiseksi kaikille. Tutkimuksella ja innovoinnilla voi myös olla tärkeä rooli uuden eurooppalaisen Bauhausin laajentamisessa EU:n ulkopuolelle tutkimusta ja innovointia koskevan globaalil lähestymistavan²⁸ mukaisesti, esimerkiksi jakamalla tietoa standardeista, parhaista käytännöistä ja uusista ideoista.

Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT) toteuttaa osaamis- ja innovaatioyhteisöjensä välityksellä toimia, jotka kokoavat yhteen koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin muodostaman osaamiskolmion uuden eurooppalaisen Bauhausin tavoitteiden saavuttamiseksi. Paikkalähtöisen toimintamallin ja yli 2 000:n eri puolilla EU:ta sijaitsevan kumppanin muodostaman ekosysteemin välityksellä EIT tekee yhteistyötä kansalaisten kanssa ja lisää tietoisuutta uudesta eurooppalaisesta Bauhausista, tukee uusia liikeideoita, joissa näkyvät uuden eurooppalaisen Bauhausin periaatteet, ja vauhdittaa uusi eurooppalainen Bauhaus -startup-yritysten kasvua.

7.2. Horisontti Eurooppa -puiteohjelman missiot²⁹:

Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa ehdotetaan viittä missiota, joilla edistetään kunnianhimoista ja rohkeaa pitkän aikavälin tutkimusta ja innovointia. Näitä ovat (1) Vuoteen 2030 mennessä sata ilmastoneutraalia asukaskeskeistä kaupunkia; (2) Ilmastonkestävä Eurooppa: Valmistaudutaan Euroopassa ilmastohäiriöihin ja nopeutetaan siirtymistä ilmastokestävään ja oikeudenmukaiseen Eurooppaan vuoteen 2030 mennessä; (3) Maaperän suojeleminen on elämän suojelemista; (4) Missio Meritähhti 2030: Merten ja vesistöjen ennallistaminen kunniaan; ja (5) Missio: Syövä taltuttaminen: Mahdollinen tehtävä. Näiden missioiden tavoitteena on tuottaa eurooppalaisia julkishyödykkeitä suuressa mittakaavassa merkittävien systeemisten haasteiden ratkaisemiseksi. Uuden eurooppalaisen Bauhausin tavoin missioilla halutaan innostaa kansalaisia ja selvittää heidän näkemyksiään, saada yhteys kansalaisiin ja sidosryhmiin ja kehittää yhdessä heidän kanssaan ideoita, prototyypppejä, tuotteita ja ratkaisuja vihreän siirtymän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Uuden eurooppalaisen Bauhausin kärkiesittelyhankkeiden käynnistämisen lisäksi kaupunkeihin ja ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutumiseen liittyvät missiot vaikuttavat erittäin lupaavilta synergioiden luomiseen uuden eurooppalaisen Bauhausin kanssa. Kaupunkeja koskeva missio käynnistää erityistoimen uuden eurooppalaisen Bauhausin periaatteiden ja arvojen sisällyttämiseksi ilmastokaupunkisopimusten kehittämiseen.

8. Teollisuutta ja yrittäjyyttä koskeva ulottuvuus

8.1. Euroopan uusi teollisuusstrategia³⁰

Teollisuus ja yritykset ovat tärkeitä toimijoita sellaisten infrastruktuurien, tuotteiden ja palvelujen tarjoajina, jotka mahdollistavat uuden eurooppalaisen Bauhausin toteuttamisen ja sen edistämisen kaikkialla Euroopassa ja sen ulkopuolella.

²⁸ https://ec.europa.eu/info/files/communication-global-approach-research-and-innovation_en

²⁹ https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/missions-horizon-europe_fi

³⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0102&from=EN>

Euroopan komissio päivitti teollisuusstrategiaansa toukokuussa 2021 varmistaakseen, että teollisuuden tavoitteissa otetaan huomioon covid-19-kriisin jälkeiset uudet olosuhteet ja että Euroopan teollisuus voi näyttää tietä vihreään, digitaaliseen ja selviytymiskykyiseen talouteen siirtymisessä. Siirtymäväylät teollisuuden 14:ää eri ekosysteemiä varten ovat ratkaisevan tärkeitä tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Rakennusalan ekosysteemi on asetettu etusijalle, jotta voidaan toteuttaa siirtymä sen etenemissuunnitelman mukaisesti, joka on laadittu yhdessä sidosryhmien ja komission eri alojen kanssa rakennusalaan käsittelevän korkean tason foorumin välityksellä.

Siirtymäväylä rakennusalan ekosysteemiä varten on olennainen uuden eurooppalaisen Bauhausin kannalta, koska sillä edistetään kestävyttä ja voidaan siten panostaa ihmisten ja ympäristön suojeluun kannustamalla innovointiin ja ihmisten ammattitaidon kohentamiseen ja kehittää turvallisia ja kestäviä vaihtoehtoja rakennusalan tuotteille sekä parantaa rakennetun käyttöomaisuuden energiatehokkuutta ja ympäristötehokkuutta. Rakentamisen lisäksi teollisuusstrategiassa yksilöidyt ekosysteemit "lähi- ja yhteisötalous sekä siviiliturvallisuus", "kulttuuriala ja luovat alat", "matkailu" ja "tekstiiliala" ovat erityisen tärkeitä uuden eurooppalaisen Bauhausin kannalta. Näissä ekosysteemeissä tapahtuva vihreä ja digitaalinen siirtymä, jota tulevat siirtymäväylät tukevat, voi merkittävästi edistää uuden eurooppalaisen Bauhausin arvoja konkreettisella tavalla ja eri arvoketjuissa.